

Navazování v dějinách

Dějiny nelze odvysvětlit (redukovat) jako kauzální následky, neboť v dějinách je řada fenoménů, které nejsou pouhými následky něčeho, co tu už bylo, ale jsou více nebo méně pozměněny tím, jak to, co bylo a už není, může být jakoby oživeno, ale zejména tím, co je přidáno nově mezi to skutečné resp. k tomu, nač je nebo není navazováno z bylého (tj. z již nastalého, ale pominuvšího). Ovšem nikoli všechno, co z průběhu jsoucího již nastalo (a stalo se bylostí) je resp. může být oživeno; avšak ani to, co oživeno být může, nemusí být k oživení vybráno. Již tento výběr může mít a má vliv na to, nač je nebo může být navazováno (příčemž je zřejmé, že navazování nesmíme zaměnit se setrváváním resp. setrvalostí). Navazování tak nesmí být na oživování redukováno, i když ovšem každé navázání jakýmsi ‚oživením‘ (spíš aktualizací) vskutku jest. Navázání vlastně spočívá v tom, že něco, po čem zbyly jen nějaké stopy (relikty), je vtaženo a zapojeno do nových kontextů, které „živé“ jsou, neboť jsou (byly) aktualizovány čímsi aktuálně novým, a svou ‚živostí‘ pak ‚oživují‘ i tyto relikty, které skutečně živé už nejsou, nýbrž jen přetrvávají. Problémem se pak stává, v čem vlastně spočívá ona skutečná „živost“ pravých jsoucenců (jakožto „celků“). Slovo ‚živost‘ ke tu pouhým příměrem, a nehodí se vždycky, neboť na úrovních nižších (např. molekuly, atomy atd.) už nejsme zvyklí mluvit o „živosti“, ale budeme je muset rovněž považovat za „celky“. Ostatně také o vztazích atomů nebo molekul mezi sebou také nemůžeme mluvit jako o dějinách, ačkoliv i tam můžeme najít fenomény jakési primitivnější dějiny připomínající.

(Písek, 190110-1.)